Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2026/1698

13.7.2026

VYKONÁVACIE NARIADENIE KOMISIE (EÚ) 2026/1698

z 10. júla 2026,

ktorým sa stanovuje núdzová finančná podpora pre poľnohospodárske odvetvia postihnuté nepriaznivými poveternostnými udalosťami a prírodnými katastrofami na Cypre, v Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 ([1]), a najmä na jeho článok 221 ods. 1,

keďže:

(1) Na jar a v lete 2025 bolo Chorvátsko zasiahnuté viacerými nepriaznivými poveternostnými udalosťami. Vegetačná sezóna sa začala dvoma studenými obdobiami s mrazom, a to v polovici marca a začiatkom apríla. V tom istom období došlo aj k nadmerným zrážkam a suchu, ktoré ovplyvnili výnosy určitých plodín. Kombinovaný účinok týchto nepriaznivých okolností spôsobil závažné škody na produkcii sliviek, lieskových orechov, vinohradov, lucerny siatej a cukrovej repy.

(2) V letných mesiacoch roku 2025 bol Cyprus zasiahnutý veľkým suchom spôsobeným nedostatkom zrážok a extrémnymi horúčavami. Deficit zrážok bol viditeľný už od mája. Dlhotrvajúce sucho malo nezvratný vplyv na viaceré poľnohospodárske odvetvia a plodiny, čo viedlo k výraznému zníženiu produkcie, pokiaľ ide o citrusové plody, banány, figy, granátové jablká, plody opuncie, vinohrady, olivový olej a stolové olivy, obilniny, krmoviny a včelárske výrobky. Spôsobilo to aj výrazné zvýšenie nákladov na krmivo pre hovädzí dobytok, ovce a kozy.

(3) V januári a februári 2026 bolo Portugalsko zasiahnuté búrkou Kristin. Veľmi silné zrážky, silný vietor a vysoké vlny spôsobili povodne a závažné incidenty súvisiace s počasím, ktoré zničili poľnohospodársku pôdu a infraštruktúru. Búrka spôsobila značné straty poľnohospodárskej výroby. V oblastiach výskytu búrky došlo k rozsiahlemu vplyvu na poľnohospodársku výrobu plodín pestovaných na ornej pôde, olivového oleja a stolových olív, ovocia a zeleniny, ako aj na sektor vinohradníctva a vinárstva a sektor chovu hospodárskych zvierat.

(4) V letných mesiacoch 2025 bolo Rumunsko zasiahnuté viacerými nepriaznivými poveternostnými udalosťami. Rumunsko trpelo extrémnym suchom, ktoré sa začalo v júni a pokračovalo v auguste s opakovanými vlnami horúčav. Toto veľmi horúce a suché počasie nastalo v období plného vývoja plodín, čo spôsobilo značné škody na kukurici a slnečnici.

(5) Na jar 2025, konkrétne v marci a apríli, bolo Slovinsko zasiahnuté dvoma studenými obdobiami, pričom teploty boli na viacerých miestach pod bodom mrazu. Kombinovaný účinok týchto dvoch období mrazov na začiatku vegetačnej sezóny spôsobil značné škody na produkcii jabĺk.

(6) Závažná škoda, ktorú tieto nepriaznivé poveternostné udalosti a prírodné katastrofy spôsobili poľnohospodárskym výrobcom, a z toho vyplývajúca strata príjmov postihnutých výrobcov na Cypre, v Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku ohrozuje hospodársku životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov v týchto členských štátoch.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(7) Malo by sa preto prijať výnimočné opatrenie na riešenie osobitných problémov vzniknutých v dôsledku týchto nepriaznivých klimatických udalostí a prírodných katastrof na Cypre, v Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku.

(8) Závažná škoda a hospodárska strata spôsobené nepriaznivými poveternostnými udalosťami a prírodnými katastrofami, ktoré zasiahli poľnohospodárskych výrobcov, predstavujú konkrétny problém v zmysle článku 221 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorý nemožno jednoducho vyriešiť pomocou opatrení prijatých na základe článku 219 alebo 220 uvedeného nariadenia. Situácia nie je osobitne spojená s identifikovaným jedinečným narušením trhu alebo s jeho presne stanoveným ohrozením. Okrem toho nejde o situáciu, ktorá si vyžaduje opatrenia na zabránenie rozšíreniu chorôb zvierat alebo strate dôvery spotrebiteľov v dôsledku rizika ohrozenia verejného zdravia alebo zdravia zvierat alebo rastlín.

(9) Suma sprístupnená Cypru, Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku by sa mala určiť najmä s prihliadnutím na príslušnú váhu daného členského štátu v odvetví poľnohospodárstva Únie na základe čistých stropov pre priame platby stanovených v prílohe V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 ([2]), ako aj vplyv nedávnych nepriaznivých poveternostných udalostí a prírodných katastrof na Cypre, v Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku.

(10) Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko by mali rozdeliť núdzovú finančnú podporu najúčinnejšími spôsobmi na základe objektívnych, spravodlivých a nediskriminačných kritérií, ktoré zohľadňujú rozsah ťažkostí a skutočných hospodárskych škôd, ktorým čelia dotknutí poľnohospodári, ako je napríklad minimálne percento strát na produkcii v oprávnenom sektore alebo v súvislosti s oprávnenou plodinou. Mali by zabezpečiť, aby dotknutí poľnohospodári boli konečnými prijímateľmi núdzovej finančnej podpory, a zabrániť akémukoľvek narušeniu trhu alebo hospodárskej súťaže.

(11) Suma, ktorá sa má prideliť Cypru, Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku by len čiastočne riešila ekonomické ťažkosti, ktorým dotknutí poľnohospodári čelia, preto by sa Cypru, Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku malo povoliť, aby týmto poľnohospodárom poskytli dodatočnú vnútroštátnu podporu za podmienok stanovených v tomto nariadení.

(12) S cieľom poskytnúť Cypru, Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku flexibilitu pri rozdeľovaní núdzovej finančnej podpory Únie podľa okolností dotknutých poľnohospodárov by sa malo umožniť kumulovať túto núdzovú finančnú podporu s inou podporou financovanou z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka bez nadmernej kompenzácie pre dotknutých poľnohospodárov.

(13) Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii, Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko by mali zohľadniť podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov poistenia s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

(14) Núdzová finančná podpora Únie je stanovená v eurách, a preto treba v záujme jednotného a súbežného uplatňovania určiť dátum konverzie na národnú menu sumy pridelenej členskému štátu, ktorý neprijal euro ako svoju národnú menu, čo je prípad Rumunska. Keďže sa v tomto nariadení nestanovuje termín na predloženie žiadostí o núdzovú finančnú podporu, na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/127 ([3]) je vhodné považovať za určujúcu skutočnosť pre výmenný kurz, pokiaľ ide o sumy stanovené v tomto nariadení, deň nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2022/127 zo 7. decembra 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 o pravidlá platné pre platobné agentúry a iné orgány, finančné riadenie, schvaľovanie účtov, zábezpeky a používanie eura (Ú. v. EÚ L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(15) S cieľom zabezpečiť účinnosť tohto výnimočného opatrenia by prijímatelia mali núdzovú finančnú podporu dostať urýchlene. Okrem toho by sa malo zabezpečiť včasné monitorovanie rozpočtu Únie, ako aj aktualizované následné opatrenia a efektívne využívanie poľnohospodárskej rezervy, čím sa maximalizuje jej dostupnosť a zvýši sa schopnosť rýchlo reagovať na vznikajúce krízy. Preto je vhodné stanoviť dátum oprávnenosti pre členské štáty na vyplatenie uvedenej podpory prijímateľom. Všetky platby uskutočnené po uvedenom dátume by sa mali považovať za neoprávnené na financovanie zo strany Únie.

(16) Únia by preto mala financovať výdavky, ktoré vznikli Cypru, Chorvátsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku v rámci tohto výnimočného opatrenia, len ak sa takéto výdavky vynaložia do určitého dátumu oprávnenosti. Núdzová finančná podpora Únie by sa preto mala vyplatiť do 28. februára 2027.

(17) Žiadne platby uskutočnené po 28. februári 2027 sa nemajú považovať za oprávnené, a preto sa článok 5 ods. 2 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127, ktorým sa stanovuje pomerné zníženie mesačných platieb uskutočnených po stanovenom termíne, nemá neuplatňovať.

(18) Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko by mali Komisii oznámiť podrobné informácie o vykonávaní tohto nariadenia, najmä opis opatrení, kritériá používané na určenie oprávnených poľnohospodárskych odvetví a plodín a dotknuté geografické oblasti, aby Komisia mohla monitorovať účinnosť opatrenia zavedeného týmto nariadením.

(19) S cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodári dostali núdzovú finančnú podporu čo najskôr, by Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko mali toto nariadenie začať vykonávať bezodkladne. Preto by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

(20) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom Výboru pre spoločnú organizáciu poľnohospodárskych trhov,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

1. Pre Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko je k dispozícii núdzová finančná podpora Únie v celkovej výške 56 600 000 EUR na poskytnutie výnimočnej podpory poľnohospodárom za podmienok stanovených v tomto nariadení.

2. Výdavky Únie vynaložené v súlade s týmto nariadením nepresiahnu celkovú sumu:

a) 4 400 000 EUR pre Chorvátsko;

b) 4 600 000 EUR pre Cyprus;

c) 30 000 000 EUR pre Portugalsko;

d) 14 800 000 EUR pre Rumunsko;

e) 2 800 000 EUR pre Slovinsko.

3. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko použijú sumy uvedené v odseku 2 na opatrenia zamerané na kompenzáciu najviac zasiahnutých poľnohospodárov za ich hospodárske straty vyplývajúce z nepriaznivých poveternostných udalostí a prírodných katastrof v rokoch 2025 a 2026, ktoré majú vplyv na životaschopnosť ich poľnohospodárskych podnikov.

Na núdzovú finančnú podporu Únie sú oprávnené tieto poľnohospodárske plodiny alebo odvetvia:

a) v Chorvátsku: slivky, lieskové orechy, vinohrady, lucerna siata a cukrová repa;

b) na Cypre: citrusové plody, banány, figy, granátové jablká, opuncie, vinohrady, olivový olej a stolové olivy, obilniny, krmoviny, včelárstvo, hovädzí dobytok, ovce a kozy;

c) v Portugalsku: plodiny pestované na ornej pôde, olivový olej a stolové olivy, ovocie a zelenina, sektor vinohradníctva a vinárstva a sektor chovu hospodárskych zvierat;

d) v Rumunsku: slnečnica a kukurica;

e) v Slovinsku: jablká.

4. Opatrenia uvedené v odseku 3 sa vykonávajú na základe objektívnych a nediskriminačných kritérií, v ktorých sa zohľadní rozsah skutočných hospodárskych strát dotknutých poľnohospodárov Opatrenia musia byť takého charakteru, aby výsledné platby nespôsobovali žiadne narušenie trhu ani hospodárskej súťaže.

5. Núdzová finančná podpora poskytovaná podľa tohto nariadenia sa obmedzuje na kompenzáciu poľnohospodárov za straty príjmov, ktoré priamo vyplývajú zo škôd v oprávnených sektoroch, a na produkcii plodín. Na podporu podľa tohto nariadenia nie sú oprávnené žiadne iné hospodárske straty.

6. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko zabezpečia, aby sa na poľnohospodárov, ak nie sú priamymi prijímateľmi núdzovej finančnej podpory Únie, hospodársky prínos tejto podpory preniesol v plnom rozsahu.

7. Na výdavky Cypru, Chorvátska, Portugalska, Rumunska a Slovinska uvedené v odseku 2 v súvislosti s platbami na opatrenia uvedené v odseku 3 možno poskytnúť núdzovú finančnú podporu Únie iba za predpokladu, že sa tieto platby vykonajú do 28. februára 2027.

8. Na účely článku 30 ods. 3 delegovaného nariadenia (EÚ) 2022/127 je určujúcou skutočnosťou pre výmenný kurz, pokiaľ ide o sumy uvedené v článku 1 ods. 2 písm. d) tohto nariadenia, dátum nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

9. Núdzovú finančnú podporu Únie poskytovanú na základe tohto nariadenia možno kumulovať s inou podporou financovanou z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka.

10. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko môžu na základe rovnakých objektívnych a nediskriminačných kritérií poskytnúť dodatočnú vnútroštátnu podporu na opatrenia prijaté podľa odseku 3 do výšky 200 % súm stanovených v odseku 2 za predpokladu, že výsledné platby nespôsobia žiadne narušenie trhu alebo hospodárskej súťaže alebo nadmernú kompenzáciu. Poľnohospodárske plodiny a sektory oprávnené na dodatočnú vnútroštátnu podporu sú rovnaké ako tie, ktoré sú oprávnené na núdzovú finančnú podporu Únie. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko vyplatia dodatočnú vnútroštátnu podporu do 30. apríla 2027.

11. Aby sa zabránilo nadmernej kompenzácii pri udeľovaní finančnej podpory podľa tohto nariadenia, Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko zohľadnia podporu poskytnutú v rámci iných vnútroštátnych podporných nástrojov alebo podporných nástrojov Únie či súkromných systémov s cieľom reagovať na príslušné hospodárske straty.

Článok 2

1. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko bezodkladne a najneskôr do 31. októbra 2026 oznámia Komisii tieto informácie v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 1 ods. 3:

a) opis opatrení, ktoré sa majú prijať;

b) kritériá použité na určenie oprávnených poľnohospodárskych odvetví a plodín a dotknutých zemepisných oblastí;

c) kritériá použité na určenie poľnohospodárov oprávnených na núdzovú finančnú podporu a súvisiace sumy;

d) metódy a postup používané na distribúciu núdzovej finančnej podpory Únie poľnohospodárom;

e) zamýšľaný vplyv opatrení na kompenzáciu poľnohospodárov z dôvodu hospodárskych strát spôsobených stratou na produkcii;

f) činnosti na overenie dosiahnutia plánovaného vplyvu opatrení;

g) činnosti na zamedzenie narušenia hospodárskej súťaže a nadmernej kompenzácie;

h) prognózu úhrad výdavkov Únie rozčlenených podľa mesiacov do 28. februára 2027;

i) výšku dodatočnej vnútroštátnej podpory udelenej podľa článku 1 ods. 9;

j) opatrenia prijaté na kontrolu oprávnenosti poľnohospodárov a na ochranu finančných záujmov Únie.

2. Cyprus, Chorvátsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko najneskôr do 31. júla 2027 oznámia Komisii celkové sumy vyplatené na jednotlivé opatrenia (v náležitých prípadoch rozčlenené na núdzovú finančnú podporu Únie a dodatočnú vnútroštátnu podporu), počet a druh prijímateľov a posúdenie účinnosti daného opatrenia.

Článok 3

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 10. júla 2026

Za Komisiu
predsedníčka
Ursula VON DER LEYEN